

Farthinder på enskild väg

Allmän information
om vad som gäller vid farthinder på enskild väg
med årligt statsbidrag

Innehåll

Anlägga farthinder _____	3
Kan man få bidrag till farthinder? _____	3
Vilka typer av farthinder finns det? _____	3
Gupp _____	3
Sidoförskjutning (chikan) _____	3
Hastighetspåminnare _____	4
Hur ska farthinder vara utformat? _____	4
Hur ska farthinder vara utmärkta? _____	6

Farthinder används för att sänka trafikantens hastighet. För att farthinder ska nå sitt syfte behöver detta medföra så pass stor påverkan att fordonsförare som kör i hög hastighet känner obehag.

Anlägga farthinder

Som enskild väghållare beslutar ni själva om att anlägga farthinder på er väg. Farthinder är ofta kontroversiella därför bör föreningen ta upp frågan på ett årsmöte med tillhörande omröstning. Före beslut tas behöver samråd ske med post, räddningstjänst och kollektivtrafikens aktörer. Har vägen statligt bidrag behöver även samråd ske med Trafikverkets utredare för att undvika att bidraget påverkas.

Kan man få bidrag till farthinder?

Nej, Trafikverket beviljar inte statsbidrag till kostnader för att anlägga farthinder och inte heller till fördyrad väghållning. Om farthinder ska anläggas på väg med statsbidrag måste väghållaren samråda med Trafikverkets utredare före beslut tas. Samrådet syftar till att säkerställa att farthindrets utformning och utmärkning följer gällande rekommendationer. Olämpliga hinder kan leda till att vägen tappar sin bidragsrätt.

Vilka typer av farthinder finns det?

Det finns tre typer av farthinder som är vanligt förekommande på enskilda vägar. Det är gupp, sidoförskjutning (chikan) och olika typer av hastighetspåminnare (digitala skyltar).

Gupp

Det effektivaste sättet att få en lägre hastighet är att anlägga gupp. Guppet ska vara utformat så att det ger så lite obehag som möjligt för fordonsförare som håller rätt hastighet. Gupp kan dock orsaka buller och vibrationer som kan störa närboende.

Sidoförskjutning (chikan)

Vid sidoförskjutning tvingas fordon att sänka farten genom att de måste förflyttas i sidled. Svårigheten med sidoförskjutning är att vägbanan måste vara tillräcklig bred för att större fordon ska kunna passera. Personbilar kan då utnyttja bredden till att bibehålla sin hastighet vilket gör att effekten av sidoförskjutningen uteblir.

Bilden visar exempel på sidoförskjutning (chikan).

Bilden visar exempel på "hastighetspåminnare".

Hastighetspåminnare

En hastighetspåminnare är en digital skylt som aktiveras via en rörelsedetektor när ett fordon passerar. Skyltens information kan variera utifrån hastigheten hos passerande fordon.

Hur ska farthinder vara utformat?

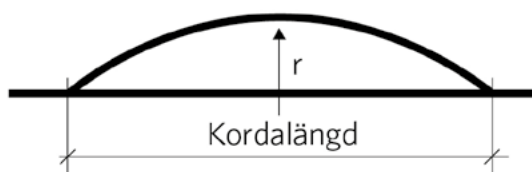
Det finns ett stort antal flyttbara farthinder avsedda för vägområdet vilka kan vara lämpliga att använda. Viktigt är att de förankras enligt tillverkarens råd och att de märks ut enligt gällande föreskrifter. Farthindret kan man flytta eller ta bort innan snöröjning är aktuell.

Gupp är lämpliga att använda på enskilda vägar där man behöver sänka trafikens hastighet, se exempelbild nedan. Om bussar och andra tunga fordon använder vägen är det lämpligt med ett modifierat gupp. Det innebär att vinkeln gentemot guppet jämnas ut något i angränsningen till den plana vägbanan. Det är lämpligt att utforma gupp enligt "Watts modell".

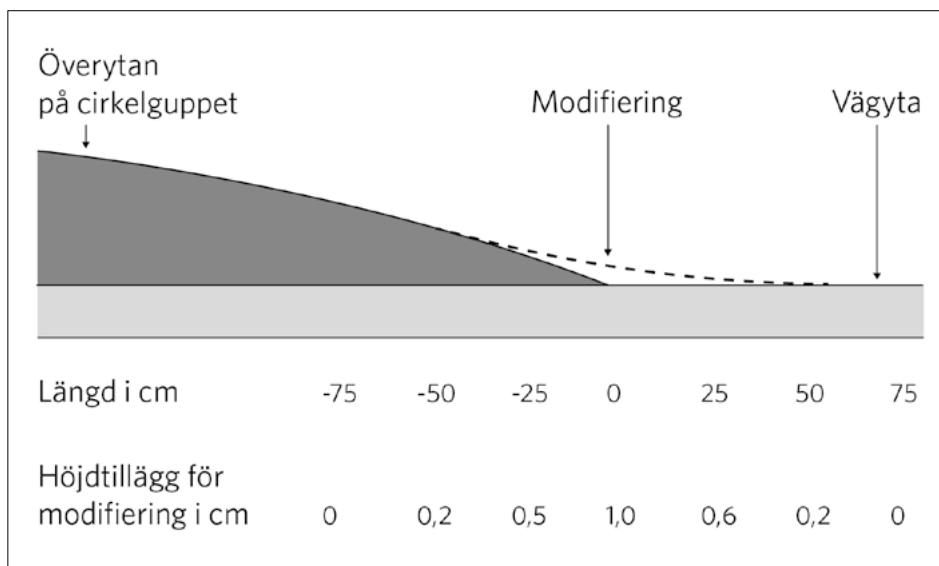

Bilden visar exempel på gupp (sk "Watts"-gupp).

På gator med omfattande busstrafik ska kordalängden på guppet vara 6,5 meter för att begränsa bussens vippande rörelser till en acceptabel nivå. Utformning av gupp med höjd 10 cm vid olika hastighetsanpassningar.

		Bedömd hastighetsanpassning				
Kordalängd	Radie	Personbil	Lastbil	Normalbuss	Boggi-buss	Ledbuss
3 m	11 m	25	5	15	15	15
3,7 m	17 m	30	15	15	20	15
4,2 m	22 m	35	20	20	20	15
6,5 m	53 m	45	25	30	30	20

Modifierat cirkelgupp.

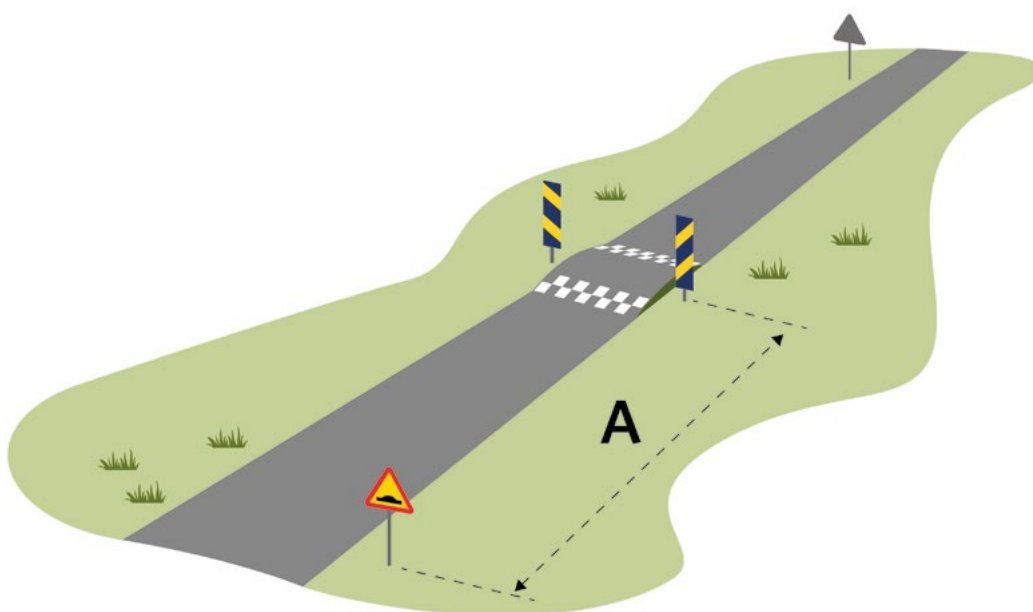
Hur ska farthinder vara utmärkta?

Det är viktigt att du som enskild väghållare märker ut farthinder på ett tydligt sätt så att trafikanterna ser hindret.

Vid enstaka farthinder är det lämpligt att använda vägmärke A9 (Varning för farthinder) alternativt vägmärke A5 (Varning för avsmalnande väg) detta beroende på vad för farthinder som anlagts.

Vid hindret ska det finnas utmärkning, denna ska vara dubbelsidig i båda färdriktningar med vägmärke X3 (blågul sidomarkeringskärm) eller pollare. Viktigt är att utmärkningen är reflekterande och tydligt.

Ett gupp på belagd väg kan med fördel kompletteras med vägmarkering.

Hastighet	≤ 50 km/t	70 km/t
Avståndet A	5-75 m	50-150 m

För att märka ut områden eller vägsträckor där flera farthinder anlagts för att hastigheten inte ska överstiga 30 km/tim kan du använda vägmärke E11, rekommenderad lägre hastighet.

Varje farthinder ska vara tydligt utmärkt med blå/gula sidomarkeringsskärmar eller pollare.

Exempel ovan visar pollare med symbol, X3, markeringsskärm för farthinder.

Chikaner ska vara tydligt utmärkta med vägmärke X3 (blågul sidomarkeringsskärm). De ska förvarnas med ett varningsmärke, förslagsvis vägmärke A5 exempelvis (30 km/tim rekommenderad hastighet).

En förutsättning för att använda vägmärke E11 (rekommenderad lägre hastighet) istället för varningsmärke A5 (Varning för avsmalnande väg) eller A9 (Varning för farthinder) är att det ska gå att passera hindret i anvisad hastighet.

Läs mer om utmärkning i handboken för vägmärken:

[Handbok vägmärken \(Trafikverkets publikationsdatabas\)](#)

Trafikverket, Box 810, 781 28 Borlänge. Besöksadress: Röda vägen 1
Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00
[trafikverket.se](https://www.trafikverket.se)